

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11),, како и врз основа на член 30 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија” бр. 103/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14 и 116/14) министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по историја за VIII одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен слух и говор во посебните училишта и посебните паралелки во основните училишта.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

ИСТОРИЈА

VIII ОДДЕЛЕНИЕ

Скопје, август 2014

ДЕВЕТГОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

1. НАЗИВ НА ПРЕДМЕТОТ

Предметот историја има значајно место во воспитно - образовниот процес во основното деветгодишно образование учениците со оштетен слух и говор треба да усвојуваат суштински, систематизирани и научно потврдени знаења. Тие треба да стекнат основно разбирање за минатото и сегашноста на историјата на цивилизациите и нејзините главни етапи. Со изучувањето на историјата учениците со оштетен слух и говор го развиваат говорот и воедно го збогатуваат своето познавање на знаковниот јазик, градат свест и позитивни ставови за одредени историски настани, движења, личности во историската борба за демократија и човекови права.

Наставата по историјата, прилагодена кон развојните потреби на учениците со оштетен слух и говор, исто така придонесува во изградувањето на вредносен систем на однесување кон својот народ и држава, кон другите народи и држави, да им помага на младите да ја разбираат сегашноста во светлината на минатото и се она што претставува цивилизациско достигнување во светот во духот на граѓанските вредности и демократијата, како и да го продлабочи интересот за натамошно изучување на историските настани и процеси.

Неделен фонд на часови: 2 часа

Годишен фонд на часови: 72 часа

Статус на предметот: задолжителен

2 . ЦЕЛИ НА ПРЕДМЕТОТ ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД

Ученикот /ученичката:

- да усвојува основни знаења за значајните настани, појави, процеси и личности кои оставиле трага во историјата на човештвото;
- да ги открива причинско-последичните врски на историските појави и развивање на критичкото мислење кон општествено - економските процеси низ сите историски развојни процеси;
- да ги спознава општествените процеси и промените кои се развиваат преку историските случувања;
- да ја сфати врската меѓу економските, политичките и социјалните односи во одделните општества низ историскиот развој;
- да го осознае историското минато со цел да ја разбере сегашноста, за да знае да ја креира иднината на сопствениот живот;
- да развива чувство на патриотизам кон својот народ и својата татковина, а истовремено да ги почитува историските, општествените и економските вредности и разлики на народите во светот;
- да знае да ги распознава културните и верските разлики меѓу народите;
- да развива чувство на почит и лојалност кон Република Македонија;
- да развива свест за сопствениот национален идентитет;
- да знае правилно да ги согледува настаните и процесите во сопствената историја и компаративно да ја согледува историјата на балканските и европските народи;
- да се поттикнува на меѓуетничко разбирање во Република Македонија и почит меѓу Македонците, Албанците, Турците и припадниците на другите заедници како и со народите на Балканот, Европа и светот преку изучување на историјата и културата на различните народи и држави;
- да го почитува историското и културното наследство на Македонија и другите народи и да развива почит за културните вредности;
- да гради свест за почитување на човековите права и слободи.

3 . ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ ВО VIII ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот /ученичката:

- учениците да ги користат и соодветно да ги употребуваат суштинските поими и термини карактеристични за овој историски период како што се: акумулација, автономија, декларација, влада, мануфактура, нација, парламент, политички партии, коалиција, империјализам, меморандум, манифест, сталеж, револуција, анексија, емиграција, конгрес, конференција, просветителство;
- да ги идзвојуваат значајните настани, процеси, промени и личности што го одбележуваат периодот од крајот на VIII век до Првата светска војна;
- да ги наведуваат потребните објаснувања за причините за појава на граѓанското општество, формирањето на национални држави, воведувањето на парламентарна демократија и други придобивки значајни за овој историски период;
- да ја објаснуваат потребата од поблиска меѓусебна поврзаност и соработка меѓу балканските народи во борбата за национално, политичко, економско и културно ослободување од османлиското владеење;
- да дискутираат за културните придобивки на балканските народи и за нивното значење во осознавањето на нивниот национален идентитет;
- да осознаат за создавањето на балканските држави во XIX и почетокот на XX век;
- да искажуваат свои мислења, гледања и ставови за значењето и придонесот на МРО и нејзините истакнати дејци во борбата за ослободување од османлиското владеење и создавањето на автономна македонска држава;
- да даваат потребни објаснувања за оние придобивки од борбата на македонскиот народ, поради кои Илинденското востание и Крушевската република се епопеја на македонскиот народ

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Наставен предмет: ИСТОРИЈА			
1. СВЕТОТ И ЕВРОПА КРАЈОТ НА XVIII ВЕК ДО ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА (ориентационо 12 часа)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Учениците да стекнат знаења за научно-технолошкиот развој; ❖ Да го согледаат стопанскиот подем на Европа и развојот на меѓународната трговија. ❖ Да ги сфатат причините за револуцијата; ❖ Да ги осознаат основните пораки и значењето на Декларацијата за правата на човекот и граѓаните. 	<p>ИНДУСТРИСКИОТ ПОДЕМ НА ЕВРОПА</p> <p>ФРАНЦУСКАТА БУРЖОАСКА РЕВОЛУЦИЈА</p>	<p>Индустриска револуција Електрична енергија Технички пронајдоци Граѓанство</p> <p>Просветителство Апсолутизам Декларација Револуција Јакобинци Жирондисти</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Разгледување на историски и географски карти на Европа и Светот во XVIII век; - Разгледување на илустративен материјал: фотографии, слики, документарни филмови, видео записи; - Собирање на електронски содржини (слики, фотографии, текст) за првата и втората индустриска револуција и изработка на училишен албум. - Учениците самостојно пребаруваат линкови по дадени инструкции од наставникот; - Изработка на шема за сталежите на француското општество пред револуцијата;

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да го согледаат влијанието на Француската револуција кај другите европски народи; ❖ Да знаат за освојувањата на Наполеон Бонапарта; ❖ Да го согледаат процесот на национално будење на повеќе европски народи. 	<p>ЕВРОПА ПО ФРАНЦУСКАТА РЕВОЛУЦИЈА</p>	<p>Република Бастилја Шарл Монтеские Франсоа Волтер Жан Жак Русо Кралот Луј XVI Максимилијан Робеспјер</p> <p>Директориум Наполеон Бонапарта Аустерлиц Бородино Битката на народите кај Лајпциг Ватерло Света Алијанса</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Читање на текстови од историска читанка, енциклопедии, Интернет за личноста на Наполеон Бонапарта; - Читање на текстови од историска читанка, енциклопедии, Интернет за личноста на Абрахам Линколн; - Читање на извадоци од литературното дело „Колибата на чичко Том“, разговор и објаснување на непознати зборови, изрази; - Изработка на Т-табела за Русија пред и по фeroфмите на Петар Велики и Катерина Велика; - Проект „1 Мај ден на трудот“; - Изработка на постер/плакат за откријата во медицината, хемијата и биологијата кон крајот на XIX и во почетокот на XX век; - Посета на оперска претстава (Тоска, Аида, Електра, Арабела, Турандот);
--	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за формирањето на САД и за нејзиното државно-политичко уредување; ❖ Да го согледаат економскиот подем и надворешната политика на САД. 	<p>ФОРМИРАЊЕ НА СОЕДИНЕТИТЕ АМЕРИКАНСКИ ДРЖАВИ И НИВНИОТ ПОДЕМ</p>	<p>Декларација за независност Џорџ Вашингтон Томас Џеферсон Абрахам Линколн Граѓанска војна меѓу северот и југот Укинување на ропство</p>	<p>- Сурдотехнички помагала (микрофон, слушалки, индивидуални и групни слушни апарати); - Наставникот користи тотална метода (говор и знаковен јазик) при објаснување и комуникација со учениците;</p>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за прераснувањето на Русија во голема светска сила – реформите на Петар Велики и Катерина Велика; ❖ Да знаат за укинувањето на кметството во Русија; ❖ Да знаат за надворешната политика на Русија. 	<p>РУСИЈА ДО ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>Петар И Велики Катерина II Руска азбука Руска флота Москва Санкт Петербург кметство крепосништво Кримска војна Париски мир</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за појавата и развојот на парламентарната демократија во Европа; ❖ Да ги сфатат причините за појавата на социјалистички идеи и движења - Париска комуна; ❖ Да знаат за борбата на жената за политички права. 	<p>ПОДЕМ НА ЕВРОПСКАТА ДЕМОКРАТИЈА</p>	<p>Борба за национално ослободување Париска комуна Синдикати Интернационала Социјалистички идеи Женско движење</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да ја сфатат борбата на големите сили за превласт во Европа, Азија и Африка; ❖ Да знаат за меѓународното групирање на големите сили и за појавата на меѓународните политички кризи. 	<p>ОДНОСИТЕ МЕЃУ ГОЛЕМИТЕ ДРЖАВИ (ОД КРАЈОТ НА XIX ДО ПОЧЕТОКОТ НА XX ВЕК)</p>	<p>Виктор Емаунел Џузепе Гарибалди Ото фон Бизмарк Империјализам Колонијални сили Колонијални поседи Доминиони Централни сили Антанта</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да ги лоцираат најважните културни достигнуања на планот на литература, ликовната и музичката уметност; ❖ Да знаат за најновите достигнуања во науката и техниката; ❖ Да ги сфатат промените во секојдневниот живот на луѓето (култура на живеење во XIX век); ❖ Да знаат да ги напишат сите ново усвоени поими 	<p>КУЛТУРАТА И НАУКАТА ВО СВЕТОТ И ЕВРОПА</p>	<p>Вакцини Бактериологија Луј Пастер Рентген X-зраци Марија Склодовска Кири Пјер Кири Атомска хемија Атомска физика Реализам Чарлс Дикенс Камиј Писаро Клод Моне Едгар Дега Реноар Џузепе Верди</p>	
--	---	---	--

2. БАЛКАНОТ ОД КРАЈОТ НА XVIII ВЕК ДО ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА (ориентационо 30 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за слабеењето на централната османлиската власт и појавата на анархија; ❖ да знаат за економското опаѓање на државата и потпаѓање под зависност на европскиот капитал. ❖ Да знаат за борбата на балканските народи за културни и просветни права; ❖ Да знаат за појавата на национално- 	<p>ОСМАНЛИСКАТА ИМПЕРИЈА ВО XIX ВЕК</p> <p>ОСЛОБОДИТЕЛНИТЕ ДВИЖЕЊА НА БАЛКАНСКИТЕ НАРОДИ ПОД ОСМАНЛИСКА ВЛАСТ</p>	<p>Султан Абдул Меџит Ѓулхански хатишериф Хатихумајун Рамазански закон Чифлигарски систем Абдул Хамид II Источна криза Берлински конгрес</p> <p>Ригас Велестинлис Филики Етерија Караѓорѓе Петровиќ Георги Раковски Христо Ботев</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Разгледување на историска и географска карта на Османската империја во XIX век, Скадарскиот, Бератскиот и Јанинскиот пашалак; - Разгледување на географска карта на Србија, Бугарија, Грција на крајот на XVIII век; - Работа во група – изработка на преглед/табела со реформите во Османската Империја во првата половина во XIX век; - Разгледување на илустративен материјал: фотографии, слики, документарни филмови, видео записи; - Работа во парови – собирање на електронски податоци (слики, цртежи, текст) за животот на балканските народи за време на XIX век (по една земја за секој пар) и изработка на презентација; - Разгледување на фотографии на

<p>ослободителните движења на балканските народи;</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Да ја сфатат суштината на Големата источна криза. ❖ Да знаат за појавата на побогат граѓански слој кај балканските народи; ❖ Да го воочат процесот на развој и подем на интелигенцијата; ❖ Да знаат за развојот на занаетството и трговијата. 	<p>РАЗВОЈОТ НА ГРАЃАНСТВОТО ВО БАЛКАНСКИТЕ ЗЕМЈИ</p>	<p>Васил Левски Бугарска егзархија Големата источна криза Сан Стефано Берлински конгрес</p> <p>Казанџиство Кожарство Кондураџиство Сапунџиство Ќучук-кајнарџискиот мировен договор Свиштов Адамантиос Кораис Доситеј Обрадовиќ</p>	<p>град на Балканот за време на османското валдеене и европски град и воочување и опишување на разлики;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Текст метода – читање на текстови за Санстефански мировен договор од историска читанка, енциклопедии и собирање на илустративен материјал (слики, фотографии) - Разговор за прочитаните текстови и објаснување на непознати зборови, изрази и сл. - Работа во група – изработка на постер/плакат со хронологија на настаните во Албанија во XIX век; - Работа во парови – пребарување на Интернет и собирање на електронски податоци за развојот на уметноста и книжевноста на Балканот во втората половина на XIX и почетокот на XX век и изработка на училишен албум; - Изработка на постер/плакат на
--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за национално-ослободителната борба на српскиот народ; ❖ да го сфатат процесот на осамостојување на српската држава и нејзиниот развој; ❖ да знаат за самостојното автономно кнежевство Црна Гора. 	<p>СОЗДАВАЊЕТО НА СРПСКАТА ДРЖАВА</p>	<p>Белградски пашалак Првото српско востание Караѓорѓе Петровиќ Ичкиот мир Второто српско востание Милош Обреновиќ Кнез Милан Обреновиќ Александар Петар I Караѓорѓевиќ</p>	<p>тема „Малдотурската револуција“;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Работа во парови – пребарување на Интернет, собирање на електронски податоци за Лабанците во времето на Младотурската револуција (подемот на образованието и културата) и презентирање; - Текст метода – животот и делото на Вук Караџиќ; - Сурдотехнички помагала (микрофон, слушалки, индивидуални и групни слушни апарати); - Наставникот користи тотална метода (говор и знаковен јазик) при објаснување и комуникација со учениците;
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за национално-ослободителното движење на бугарскиот народ - Априлското востание; 	<p>СОЗДАВАЊЕ НА БУГАРСКАТА ДРЖАВА</p>	<p>Априлско востание Источна Румелија Александар Батенберг</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ❖ да знаат за создавањето на независната бугарска држава. 		<p>Фердинанд Сакскобурготски Стефан Стамболов</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за грчкото востание и стекнувањето на независност на Грција. 	<p>СОЗДАВАЊЕ НА ГРЧКАТА ДРЖАВА</p>	<p>Александрос Ипсиланти Влашка Молдавија Грчки крал Отон Грчки крал Георгиос I Голема Грција</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за причините за создавањето на Скадарскиот, Јанинскиот и Бератскиот пашалак. 	<p>СОЗДАВАЊЕ НА АЛБАНСКИТЕ ПАШАЛАЦИ</p>	<p>Скадарски пашалак Мехмет Паша Бушатли Ахмет Курт-паша Али-паша Тепелена</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за албанските востанија против Танзиматот; ❖ Да знаат за причините и крајот на востанието на Дервиш Цара. 	<p>АЛБАНЦИТЕ ЗА ВРЕМЕ НА ТАНЗИМАТОТ</p>	<p>Абаз-бег Лушња Тафил Бузи Танзиматски реформи Дервиш Царе Зенел-ага Ѓолекај</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за Руско-османлиската војна во 1877-1878; ❖ да знаат за источната криза и положбата на Албанците во Нишкиот санџак. 	<p>ИСТОЧНАТА КРИЗА И АЛБАНСКОТО ПРАШАЊЕ</p>	<p>Будимпештански договор Абдул Фрашери</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да го објаснат влијанието на Санстефанскиот договор врз албанското прашање; ❖ да знаат за причините 	<p>СОЗДАВАЊЕ НА АЛБАНСКАТА ПРИЗРЕНСКА ЛИГА</p>	<p>Призренско собрание Имери Призрени Илјаз Љоку</p>	

<p>за создавање на лигата;</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ да ги објасната основните програмски определби на лигата. <ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за вооружените отпори и борби против османлиската власт; ❖ да знаат за создавањето на привремената Албанска влада во Призрен и нејзиното значење. <ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за Албанската лига во Пеќ; ❖ да знаат за 	<p>БОРБАТА НА ЛИГАТА ПРОТИВ ОДЛУКИТЕ НА БЕРЛИНСКИОТ КОНГРЕС</p> <p>АЛБАНСКОТО ОСЛОБОДИТЕЛНО ДВИЖЕЊЕ од 1899 – 1909 ГОДИНА</p>	<p>Али-паша Гуџија Ходо Соколи Исуф Соколи Призренска лига Имер Призрени Шуап Спахиу Абдил Фрашери Сулејман Вокши</p> <p>Беса-бес или Пеќски сојуз Хаџи Зека Бајо Топули</p>	
---	--	---	--

<p>албанското востание во првата половина на 1903 година;</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ да го објаснат создавањето на албанскиот комитет “За слобода на Албанија”. ❖ Да ги осознаат основните идеи на младотурците; ❖ да знаат за промените во Турција што се случиле со Младотурската револуција. ❖ Да знаат за односот на Албанците кон Младотурската револуција; 	<p>МЛАДОТУРСКАТА РЕВОЛУЦИЈА</p> <p>АЛБАНЦИТЕ ВО ВРЕМЕТО НА МЛАДОТУРСКАТА РЕВОЛУЦИЈА</p>	<p>Таен албански комитет Черчиз Топули Михаил Грамено</p> <p>Нови османлии Младотурци Абдул Хамид Енвер-беј Нијази-беј</p> <p>Битолски конгрес Албанска азбука Иса Болетини Темистокли</p>	
--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ❖ да знаат за Битолскиот (1908) и Елбасанскиот конгрес (1909). ❖ Да знаат за причините и текот на востанието од 1909 година; ❖ да знаат за Вториот битолски конгрес и востанието во 1910 г.; ❖ да знаат за востанието во 1911 и за текот на општото востание во 1912 година. ❖ Да ги осознаат политичките прилики на Балканот и односите помеѓу балканските држави и за создавањето на Балканскиот сојуз; 	<p>АЛБАНСКИТЕ ВОСТАНИЈА ОД 1909 – 1912 ГОДИНА</p> <p>БАЛКАНСКИТЕ ВОЈНИ</p>	<p>Грмени Перпарими</p> <p>Хасан Приштина Дед Ѓон Лули Меморандум со 12 точки „Црвена книга“ Бајрам Цури</p> <p>Сојуз на балкански држави Лондонски договор Букурешки договор</p>	
---	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> ❖ да знаат за причините, текот и последиците од Првата балканска војна и Втората балканска војна. ❖ Да знаат за начинот на создавањето и прогласувањето на независната албанска држава; ❖ да знаат за меѓународното признавање на независноста на Албанија; ❖ да знаат за историското значење на создавањето на албанската држава. 	<p>СОЗДАВАЊЕ НА АЛБАНСКАТА ДРЖАВА</p>	<p>Исмаил Кемали Луиџ Гуракуќи Валонско собрание</p>	
---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за заложите на привремената влада за одбрана на независноста на Албанија; ❖ да знаат за Албанија за време на владеењето на принц Види; ❖ да знаат за положбата на Албанците под српска, црногорска и грчка власт; ❖ да знаат за албанското септемвриско востание во 1913 година. 	<p>АЛБАНЦИТЕ И АЛБАНСКАТА ДРЖАВА ОД 1912 – 1914 ГОДИНА</p>	<p>Вехби Дибра Принц Вилхелм Вид</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за културните прилики и соработката помеѓу одделни народи на 	<p>ЖИВОТОТ И КУЛТУРНИТЕ ПРИЛИКИ НА БАЛКАНОТ</p>	<p>Универзитет во Атина Велика школа во Белград</p>	

<p>Балканот;</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ да ги воочат најважните достигнуања во просветата, литературата, театарот, сликарството, музиката, науката, архитектурата и др.; ❖ да ги објаснуваат промените во начинот на живот кај балканските народи. 		<p>Вишо училиште во Софија Вук Караџиќ</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да ги согледаат заложбите за просветување на албански јазик; ❖ да знаат за албанските друштва во дијаспората; ❖ да знаат почетокот на албанската преродба 	<p>ЖИВОТОТ И КУЛТУРАТА НА АЛБАНЦИТЕ ОД ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XIX ВЕК ДО ПОЧЕТОКОТ НА XX ВЕК</p>	<p>Константин Кристифориди Пашко Васа Сами Фрашери Наим Фрашери</p>	

<p>и за првите преродбеници и културно-национални творци.</p> <p>❖ Да знаат да ги напишат сите ново усвоени поими</p>			
---	--	--	--

**3. МАКЕДОНИЈА ОД КРАЈОТ НА XVIII ВЕК ДО КРАЈОТ ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА
(Ориентационо 30 часа)**

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за приликите во Македонија (развојот на чифлигарството и појавата на феудална анархија); ❖ Да го воочат процесот на раѓањето на македонското граѓанство. 	<p>МАКЕДОНИЈА ВО ПРВАТА ПОЛОВИНА ОД XIX ВЕК</p>	<p>Феудална анархија Махмуд-паша Бушатлија Али-паша Јанински Џеладин-бег Абдил-бег Исмаил-бег Чифлигарски систем Чифликсајбија Чифлигари Македонски чорбации Негушко востание Анастас Караташо Ангел Гацо Зафиракис</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Разгледување на географска карта на Македонија; - Разгледување на илустративен материјал: фотографии, слики, документарни филмови, видео записи; - Изработување на грозд за феудалната анархија; - Истражување на тема „Првата македонска печатница на Теодосиј Синаитски“ и изработка на презентација; - Разговор со учениците за ликот и делото на Константин и Димитар Миладинов, Јоаким Крчовски и Кирил Пејчиновиќ; - Реализирање групна

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за борбата на народна просвета, црковна литература и народен јазик; ❖ Да знаат за почетоците на печатарската дејност во Македонија; ❖ да знаат за уметноста и градежништвото. 	<p>ПРЕРОДБАТА И КУЛТУРАТА ВО МАКЕДОНИЈА</p>	<p>Кирил Пејчиновиќ Марко Цепенков Константин и Димитар Миладинови Григор Прличев Теодосиј Синаитски Ѓорѓија Пулевски</p>	<p>активност – собирање на електронски материјал (слики, фотографии, цртежи, текст) на цркви, иконостаси, градска архитектура во Македонија во првата половина од XIX век и изработка на карта на Македонија. Распоредување на собраниот материјал на соодветно место на географската карта; - Изработка на Венов дијаграм и споредба на Разловечкото и Кресненското востание;</p>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да ги воочат основните причини за востание во Македонија; ❖ да знаат за подготовката, текот и последиците од Разловечкото востание; 	<p>РАЗЛОВЕЧКО ВОСТАНИЕ</p>	<p>Источна криза Димитар по Георгиев Беровски Поп Стојан од Разловци Баба Недела Караиванова Станислава Караиванова Цоне Спасев</p>	<p>- Изработка на шема на организациска поставеност на МРО; - Текст метода – читање на текстови за истакнати дејци на МРО – Гоце Делчев, Даме Груев, Јане</p>

<ul style="list-style-type: none"> ❖ да знаат за значењето и улогата на Димитар Поп Георгиев Беровски. ❖ Да знаат за причините за востанието и неговото подигање; ❖ Да знаат за создавањето на слободната територија, организацијата на власта и создавањето на македонската востаничка војска; ❖ Да го оценуваат значењето на востанието во борбата за македонска 	<p>КРЕСНЕНСКО (МАКЕДОНСКО) ВОСТАНИЕ</p>	<p>Димитар по Георгиев Беровски Ѓорѓија Пулевски Дедо Иљо Малешевски Стојан Карастоилов Кресна Македонско востание Штаб на македонската востаничка војска Правила на македонскиот востанички комитет</p>	<p>Сандански, Ѓорче Петров и разговор за прочитаните текстови;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Анализа на делови од Крушевскиот манифест; - Разговор со учениците за ликот и делото на Крсте Петков Мисирков; - Посета на музејот во Крушево, Музејот на македонската борба во Скопје; - Сурдотехнички помагала (микрофон, слушалки, индивидуални и групни слушни апарати); - Наставникот користи тотална метода (говор и знаковен јазик) при објаснување и комуникација со учениците;
--	---	--	--

<p>независност.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за создавањето на црковно-училишните општини; ❖ Да знаат за борбата против Цариградската патријаршија и за обидите за обновување на Охридската архиепископија; ❖ Да знаат за ширењето на туѓите црковни влијанија во Македонија. 	<p>БОРБАТА ЗА САМОСТОЈНА ЦРКВА</p>	<p>Димитар Миладинов Јанаки Стрезов Црковно-словенски јазик Охридска архиепископија Теодосиј Гологанов Грчка пропаганда Бугарска пропаганда Српска пропаганда Католичка пропаганда Простенатска пропаганда</p>	
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да ги осознаат причините за миграциите од Македонија; ❖ Да знаат за начините на организирање, организациите и нивното функционирање; ❖ Да знаат за најважните македонски емигрантски здруженија (во Бугарија, Србија, Швајцарија и Русија). 	<p>МАКЕДОНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ДРУШТВА ВО ЕМИГРАЦИЈА</p>	<p>Млада македонска книжевма дружина Списание „Лоза“ Лозари Врховен македонски комитет Македонско друштво „Вардар“ Крсте Петков Мисирков Македонски клуб Весник „Балкански гласник“ Македонски таен револуционерен комитет Весник „Одмазда“ Славјано-македонско научно литературно другарство Димитрија Чуповски</p>	
---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за содавањето на МРО и нејзините програмски документи; ❖ да знаат за ширењето на МРО и нејзината воена организација; ❖ да знаат за појавата на врховизмот и неговите методи на делување. 	<p>ФОРМИРАЊЕ И ДЕЈНОСТА НА МРО</p>	<p>Македонска револуционерна организација Христо Татарчев Даме Груев Иван Хаџи Николов Петар Поп Арсов Христо Батанџиев Андон Димитров Солунски конгрес Тајна македонско-одринска револуционерна организација (ТМОРО) Задгранично претставништво Устав Правилник Гоце Делчев Војвода Врховен македонски комитет</p>	
---	------------------------------------	---	--

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за животот, делото и значењето на: Гоце Делчев, Даме Груев, Петар Поп Арсов, Ѓорче Петров, Пере Тошев и Јане Сандански. 	<p>ИСТАКНАТИ ДЕЈЦИ НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА (МРО)</p>	<p>Гоце Делчев Даме Груев Петар Поп Арсов Ѓорче Петров Пере Тошев Јане Сандански</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за причините, поводот и подготовките за подигање на востанието; ❖ да знаат за солунските атентати; ❖ да знаат за подигањето и текот на востанието. 	<p>ИЛИНДЕНСКО ВОСТАНИЕ</p>	<p>Врховистички провокации Иван Гарванов Солунски атентати Брод „Гвадалкивир“ „Отоманска банка“ Смилевски конгрес Солун Смилево Крушево Клисура Невеска</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за ослободувањето на Крушево и воспоставувањето на востаничка власт; ❖ да знаат да ги толкуваат пораките од Крушевскиот манифест и да го оценуваат значењето на Крушевската република. ❖ Да знаат за улогата на Никола Карев во создавањето на Крушевската република; ❖ Да знаат за крајот на востанието. 	<p>КРУШЕВСКА РЕПУБЛИКА</p>	<p>Горското началство Никола Карев Крушевска Република Совет на републиката Привремена влада Крушевски манифест Место Слива Питу Гули Мечкин Камен</p>	
---	--------------------------------	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за угушувањето и последиците од Илинденското востание; ❖ да знаат за односот на големите сили кон положбата во Македонија; ❖ да го воочат делувањето на тугите вооружените пропаганди во Македонија. 	<p>ПОЛОЖБАТА ВО МАКЕДОНИЈА ПО ВОСТАНИЕТО</p>	<p>Мирцештегски реформи Рилски манастир Рилски конгрес Внатрешно македоно- одринска револуционерна организација (ВМОРО)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за учеството на Македонците во Младотурската револуција и во нејзината одбрана; ❖ Да знаат за 	<p>МАКЕДОНИЈА ВО ВРЕМЕТО НА МЛАДОТУРСКАТА РЕВОЛУЦИЈА</p>	<p>Јане Сандански „Манифест до сите сонародници во империјата“ Народна федеративна партија Димитар Влахов</p>	

<p>политичкото организирање и делување на Македонците во периодот на младотурците.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за учеството на Македонците во балканските војни; ❖ Да ја согледаат окупацијата и поделбата на Македонија и соперништвото помеѓу балканските држави; ❖ Да знаат за Букурешкиот договор и неговите последици за 	<p>МАКЕДОНИЈА ВО БАЛКАНСКИТЕ ВОЈНИ</p>	<p>Првата балканска војна Втората балканска војна Букурешкиот мировен договор Македоно-одринско ополчение Петар Чаулев Јане Сандански Мелник Солун Семакедонска конференција Самостојна и независна Македонија Меморандум до големите</p>	
--	--	---	--

<p>Македонија и македонскиот народ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Да знаат за делувањето и активностите на македонската колонија во Петровград. ❖ Да ја оценуваат улогата на Димитрија Чуповски и на Крсте Петков Мисирков за одбрана на македонската национална посебност. ❖ Да знаат да ги напишат сите ново усвоени поими 	<p>АФИРМАЦИЈА НА НАЦИОНАЛНАТА МИСЛА ЗА СОЗДАВАЊЕ НА МАКЕДОНСКА ДРЖАВА</p>	<p>сили Весник „Македонски глас“</p> <p>Крсте Петков Мисирков „За македонските работи“ Димитрија Чуповски Списание „Македонски глас“</p>	
--	---	--	--

Напомени за начинот на планирање и реализација на наставната програма

Во паралелките во посебните основни училишта и во посебните паралелки при редовните основни училишта составот на учениците е изразито хетероген. За учениците со посебни образовни потреби согласно, со видот и степенот на попреченоста, треба да се практикува строго диференциран и индивидуализан пристап во рамките на воспитно - образовниот процес. Ваквиот приод е во функција на нивните индивидуални специфични потреби, а се очекува да резултира со развивање на индивидуалните потенцијали и секако академски постигнувања.

Во тој контекст, наставниците кои реализираат настава со овие ученици треба:

- Да се обидат при изготвувањето на планирањето (доколку видот и попреченоста на учениците во паралелката го дозволува тоа) да планираат исти содржини, цели и активности за целата паралелка;
- За учениците во паралелката чиј вид и степен на попреченост на дозволува наставниците да планираат исти содржини, цели и активности за целата паралелка, тогаш за нив треба да планираат парцијална партиципација во рамките на содржините, целите и активностите кои ги реализира целата паралелка;
- Доколку видот и степенот на попреченост е многу сериозен наставникот пристапува кон изготвување интерен индивидуален образовен план за тие ученици во рамките на адаптираните наставни програми (при изготвување на индивидуален образовен план наставникот може да користи наставни содржини и цели и од наставните програми од претходните учебни години). Кога наставникот во индивидуалниот образовен план користи наставни содржини и цели и од наставните програми од претходните учебни години, треба да ги наведе: одделението, содржините како и целта на нивното повторно обработување.

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

При реализацијата на наставната програма по историја намената за учениците од VIII одделение со, се поаѓа од развојните можности, возраста, способностите и интересите на учениците.

Наставните содржини се изучуваат преку историјата на секојдневното живеење, културата, обичаите, а не преку војните. Наставникот ги поттикнува учениците да се запознаат и да ги сфатат историските процеси, а не инсистира на фактографско помнење на сите датуми од историскиот период што се разработува. Наставникот ја има во предвид специфичноста на учењето и работењето на учениците со оштетен слух.

Насоки за меѓупредметно поврзување

Оваа наставна програма е структурирана за да поттикнува кај ученикот интегриран развој во сфаќањата на општествениот развој во историскиот период, а целите, содржините и активностите се компонирани за меѓусебно поврзување на одредени теми и содржини со наставните предмети од општествената група на науки (мајчин јазик, ликовна уметност, географија, општество, граѓанска култура и др.).

Препораки за користење на годишниот фонд

Препораките за годишниот фонд на часови се дадени само како ориентација заедно со конкретните цели и теми / содржини.

Предметниот наставник не се ограничува во прераспоредувањето на темите и содржините според потребите при реализацијата, туку сопствената креативност и поинаквото користење на часовите треба да го проценува според достигнуањата на неговите ученици, т.е. според промените во квалитет на знаењата и способностите кои тие ги постигнуваат.

Наставни средства:

- учебник по историја наменет за учениците од VIII одделение по избор на училиштето, а одобрен од министерот за образование и наука;
- користење на пошироката околина, односно истражување на локалната средина на историски и географски објекти и остатоци на археолошки ископини од национална вредност;
- користење на историски карти, атласи, текстови, постери, фотографии, цртежи, карикатури, албуми, макети, хронолошки табели итн.
- користење енциклопедии, речници, списанија итн.;
- користење аудио-визуелни средства - документарни и ТВ-филмови, Интернет, образовни софтвери итн.

6 . ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

- Според поставените цели на наставната програма по историја наставникот ги спроведува односно во текот на наставниот процес редовно ги следи и вреднува знаењата и постигањата на учениците и ги прибира показателите за нивните активности, потоа мотивираноста за учење - оваа компонента е основен и составен дел на планирањето на наставникот за наставата и учењето.

- За проверување и оценување на постигањата на учениците во рамките на наставниот материјал и наставните теми дадени во наставната програма, наставникот треба да ги има предвид следниве компоненти:

- начин на проверување и оценување:
 - усно излагање со користење на знаковен јазик;
 - презентација;

- други средства и постапки за следење и оценување:
 - наставни ливчиња;
 - ученички квиз;
 - играње на улоги.

Постигањата на учениците во текот на целата учебна година се оценуваат со бројчана оценка.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови се темели на Нормативот за простор, опрема и наставни средства за деветгодишното основно училиште, а донесен од страна на министерот за образование и наука.

8 . НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

За реализација на наставната програма по историја за VIII одделение во основното деветогодишно образование предвидени се наставници со завршен:

- Завршени студии по историја наставна насока со дополнителна дефектолошка дообразба;
- Завршени студии по историја ненаставна насока со педагошко-психолошка и методска дообразба и дополнителна дефектолошка дообразба согласно Законот за основно образование;

Потпис и датум на утврдување на наставната програма

Адаптираната наставната програма по историја за VIII одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен слух во посебните училишта и посебните паралелки во основните училишта, врз основа на утврдената соодветна наставна програма за деветгодишно основно образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

Бр. 11-15583/1
29.09.2014 година

Министер

Abdilaqim Ademi

Изготвил: работна група, координатор Ирена Борисовска, советник
Контролирал: Трајче Ѓорѓиевски, раководител на одделение
Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор